

SÖKANDE

Kraftringen Energi AB
Box 25
221 00 Lund

SAKEN

Ansökan om tillstånd till anläggande och drift av ett kraftvämeverk på fastigheten Eslöv Örtofta 21:1 i Eslövs kommun, Skåne län; uppskjuten fråga

Avrinningsområde: 92 N: 6183876,93 E: 390963,15 SWEREF99 TM

DOMSLUT

Ytterligare villkor

Mark- och miljödomstolen avslutar prövotiden såvitt avser utsläpp till luft från samförbränningsenheten, samt temperatur och föroreningsinnehåll, med undantag för metaller, i det vatten som avleds från anläggningen. Mark- och miljödomstolen upphäver de provisoriska föreskrifterna P1, P4 och P6 och föreskriver följande ytterligare villkor.

18. Utsläpp av kväveoxider till luft får som dygnsmedelvärde inte överstiga 200 mg NO_x/m³, samt som årsmedelvärde inte överstiga 100 mg NO_x/m³ norm torr gas (räknat som NO₂) vid 6 % O₂. Dock får högst sju av dygnsmedelvärdena per kalenderår överskrida begränsningsvärdet för dygn.
19. Utsläpp av ammoniak till luft får som månadsmedelvärde inte överstiga 10 mg NH₃/m³ norm torr gas vid 6 % O₂. Dock får högst två månadsmedelvärden per kalenderår överskrida begränsningsvärdet. Årsmedelvärdet får dock inte överstiga 5 mg NH₃/m³ norm vid 6 % O₂.
20. Utsläpp av svaveldioxid till luft får som årsmedelvärde inte överstiga 60 mg SO₂/m³ norm torr gas vid 6 % O₂.

21. Föroreningshalter i det samlade utgående vattnet från Örtoftaverket, som avleds till Kävlingeån, får som årsmedelvärde per kalenderår inte överstiga nedanstående begränsningsvärden i provtagningspunkten P2:

Parameter	halt
Suspenderade ämnen	10 mg/l
Totalkväve	8 mg/l
Totalfosfor	0,1 mg/l
Fenol	0,1 mg/l

Utgående vatten till Kävlingeån ska ha ett pH inom intervallet 6,5 - 9,0 som timmedelvärde. pH-värdet ska kontrolleras genom kontinuerlig mätning. Provtagning för analys av övriga parametrar ska göras en gång per månad, undantaget sådana månader då inte utflöde sker. Årsmedelvärdena ska baseras på representativa flödesproportionella prover.

22. Halten av ammoniumkväve i utgående vatten, som avleds till Kävlingeån, får som årsmedelvärde per kalenderår inte överstiga 6 mg/l i provtagningspunkten P2. Halten får dessutom inte överstiga 20 mg/l som högsta tillåtna dygnsmedelvärde under perioden 15 maj – 15 september. Provtagning ska göras en gång per månad utom under perioden 15 maj-15 september då provtagning för bestämning av dygnsmedelvärden ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten, undantaget sådana månader då inget utflöde sker. Årsmedelvärdet ska baseras på representativa flödesproportionella prover.
23. Temperaturen i utgående vatten får inte överstiga +40 °C i provtagningspunkten P2 och ska kontrolleras genom kontinuerlig mätning.

Förlängd provotid

Mark- och miljödomstolen skjuter på nytt upp avgörandet av vilka villkor som slutligt ska gälla dels beträffande utsläpp till luft av svaveldioxid, kväveoxider, ammoniak, dikväveoxid och kolmonoxid från biobränsleenheten, dels beträffande innehållet av metaller i vatten som avleds från hela anläggningen.

Bolaget ska under provotiden utreda innehållet av ovan nämnda ämnen i rökgaserna och redovisa resultatet med förslag till villkor senast två år efter det att biobränslepannan har tagits i normal drift. Bolaget ska anmäla till tillsynsmyndigheten dels när tillståndet tagits i anspråk i denna del dels när pannan tagits i normal drift.

Bolaget ska vidare utreda innehållet av metaller enligt 100 § punkt 2-10 förordningen (2013:253) om förbränning av avfall i vatten som avleds till Kävlingeån. Rök-gaskondensat ska särredovisas. Resultatet av utredningarna med förslag till slutliga villkor ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast den 1 september 2017.

Mark- och miljödomstolen ändrar den provisoriska föreskriften P5 till följande lydelse:

- P5. Dagvatten och annat vatten som inte regleras genom 100 § punkt 2-10 förordningen om förbränning av avfall, får innehålla högst motsvarande begränsningsvärden. Ett begränsningsvärde får överskridas i enlighet med vad som anges i 101 § samma förordning.

Ändring av villkor

Mark- och miljödomstolen ändrar villkor 9 i tillståndet den 15 april 2011 till följande lydelse:

9. Bränsletransporter till och från verksamheten får endast ske helgfri måndag – fredag mellan kl. 07.00 – 22.00 och lördag kl. 08.00 – 15.00, med undantag för tiden 1 maj – 30 augusti då sådana transporter endast får ske måndag – fredag kl. 08.00 – 18.00.

Igångsättningstid

Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om förlängd igångsättningstid för biobränsleheten.

TIDIGARE BESLUT

Dåvarande miljödomstolen lämnade genom deldom den 15 april 2011 tillstånd enligt miljöbalken att på fastigheten Örtofta 21:1, Eslövs kommun, anlägga och driva ett kraftvärmeverk med en total installerad effekt av högst 185 MW, fördelat på tre enheter; en samförbränningsenhet om högst 150 MW tillförd bränsleeffekt, en biobränsleenhet om högst 50 MW tillförd bränsle effekt samt en oljeeldad hjälpångpanna om högst 10 MW tillförd bränsleeffekt.

För tillståndet föreskrevs 17 villkor, däribland följande.

9. Transporter till och från verksamheten får endast ske helgfri måndag – fredag mellan k. 07.00 – 22.00 och lördag kl. 08.00 – 15.00, med undantag för tiden 1 maj – 30 augusti då transporter endast får ske måndag – fredag kl. 08.00 – 18.00.

I deldomen sköt miljödomstolen upp avgörande av vilka villkor som slutliga skulle gälla dels beträffande utsläpp till luft av svaveldioxid, kväveoxider och dikväveoxid från såväl samförbränningsenheten som biobränsleenheten samt av kolmonoxid från biobränsleenheten, dels beträffande temperatur, föroreningsinnehåll och utsläppspunkt för kondensat och annat vatten som avleds från anläggningen.

Sökandebolaget ålades att under en provotid utreda innehållet i ovan nämnda ämnen i rökgaserna från de båda pannorna och redovisa resultatet med förslag till villkor senast två år efter det att bolaget till miljödomstolen anmält att en panna tagits i normal drift.

Bolaget skulle vidare under provotiden utreda innehållet av suspenderade ämnen, fenol, tot-N, NH₄-N (15 maj-15 september), Tot-P, TOC, O₂, temperatur, opolära alifatiska kolväten (oljeindex) och metaller enligt punkt 2-10 i bilaga 4 till NFS 2002:28 samt mäta och fastställa pH-värdet i vatten som avleds till Kävlingeån, varvid pH och metallinnehåll i det renade kondensatet särredovisas. Dessutom skulle termisk påverkan i Kävlingeån till följd av utsläpp undersökas. Resultatet av

utredningarna med förslag till slutliga villkor skulle redovisas till miljödomstolen senast två år efter det att bolaget till miljödomstolen anmält att samförbränningsanläggningen har tagits i normal drift.

Slutligen skulle bolaget utreda placeringen av utsläppspunkten för vatten från anläggningen. Resultatet av utredningen skulle redovisas till tillsynsmyndigheten senast den 1 november 2011.

Miljödomstolen överlät åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor om placering av utsläppspunkt för vatten i enlighet med provotidsförordnandet.

Miljödomstolen beslutade om följande provisoriska föreskrifter.

P1. Halten av ammoniak i utgående rökgaser från samförbränningsenheten får som månadsmedelvärde¹ inte överstiga 30 mg/Nm³ vid 6 % O₂. Halten av dikväveoxid i samma rökgaser får som årsmedelvärde inte överstiga 30 mg/Nm³ vid 6 % O₂.

P2. Halten av kolmonoxid i utgående rökgaser från biobränsleenheten får som timmedelvärde² inte överstiga 750 mg/Nm³ vid 6 % O₂.

P3. Halten av svaveldioxid, kväveoxider och ammoniak i utgående rökgaser från biobränsleenheten får som månadsmedelvärde¹ inte överstiga 100 mg SO₂/Nm³, 350 mg NO_x/Nm³ respektive 30 mg NH₃/Nm³ vid 6 % O₂. Halten av dikväveoxid i samma rökgaser får som årsmedelvärde inte överstiga 30 mg/Nm³ vid 6 % O₂.

P4. Bolaget ska senast tre månader innan verksamheten tas i drift inkomma till miljödomstolen med ett utredningsprogram avseende den uppskjutna frågan om utsläpp till vatten. Programmet ska utarbetas i samråd med Fiskeriverket och tillsynsmyndigheten.

P5. Vatten som avleds till Kävlingeån, och som inte regleras enligt bilaga 4 till NFS 2002:28, får innehålla högst motsvarande begränsningsvärden³. Dessutom får vattnet innehålla högst 5 mg/l oljekolväten (oljeindex) och 0,1 mg/l fenol. Vidare ska pH-värdet i det vatten som avleds vara inom intervallet 6,5 - 9.

P6. Temperaturen i det vatten som avleds till Kävlingeån får inte överstiga +45 °C.

Utsläppet ska ske på minst två meters djup.

3. Utsläppskravet är uppfyllt om minst 95 % av mätresultaten underskrider begränsningsvärdena. Motsvarande gäller för oljeindex, fenol och pH.

Miljödomstolen föreskrev följande igångsättningstid.

Verksamheten ska ha satts igång senast sex år från det att domen vunnit laga kraft. Skulle någon av bränsleenheterna inte ha satts igång vid denna tidpunkt förfaller tillståndet i den del som avser denna enhet.

Bolaget har den 21 augusti 2013 inkommit med utredningsprogram i enlighet med föreskriften P4.

Kraftringen Energi AB har den 2 april 2014 anmält att den första pannan nu uppgått i normal drift.

Kraftringen Energi AB har den 31 mars 2016 inkommit med prøvotidsredovisning.

PRÖVOTIDSREDOVISNING

Yrkande

Kraftringen Energi AB (bolaget) yrkar

1. att följande slutliga villkor föreskrivs.
  - A. Utsläpp av kväveoxider till luft får som begränsningsvärde och dygnsmedelvärde inte överstiga 200 mg NO_x/m³, samt som begränsningsvärde och årsmedelvärde inte överstiga 100 mg NO_x/m³ norm torr gas (räknat som NO₂) vid 6 % O₂. Dock får högst sju av dygnsmedelvärdena per kalenderår överskrida begränsningsvärdet för dygn.
  - B. Utsläpp av ammoniak till luft får som begränsningsvärde och månadsmedelvärde inte överstiga 10 mg NH₃/m³ norm torr gas vid 6 % O₂. Dock får högst två månadsmedelvärden per kalenderår överskrida värdet. Årsmedelvärdet får dock inte överstiga 5 mg NH₃/m³ norm vid 6 % O₂.
  - C. Utsläpp av svaveldioxid till luft får som begränsningsvärde och årsmedelvärde inte överstiga 60 mg SO₂/m³ norm torr gas vid 6 % O₂.

- D. Föroreningshalter i det samlade utgående vattnet från Örtoftaverket, som avleds till Kävlingeån, får som begränsningsvärden och årsmedelvärden per kalenderår inte överstiga nedanstående värden i protagningspunkten P2:

Parameter	halt
Suspenderade ämnen	10 mg/l
Totalkväve	8 mg/l
Totalfosfor	0,15 mg/l andrahand:0,1 mg/l
Fenol	0,1 mg/l

Utgående vatten till Kävlingeån ska ha ett pH inom intervallet 6,5 - 9,0 som timmedelvärde. pH-värdet ska kontrolleras genom kontinuerlig mätning. Provtagning ska göras en gång per månad, undantaget sådana månader då inte utflöde sker.

- E. Halten av ammoniumkväve i utgående vatten, som avleds till Kävlingeån, fås som begränsningsvärde och årsmedelvärde per kalenderår inte överstiga 6 mg/l i provtagningspunkten P2. Halten får dessutom inte överstiga 20 mg/l som högsta tillåtna medelvärde under perioden 15 maj – 15 september. (andrahand: värdet ska gälla som ett månadsmedelvärde under perioden 15 maj – 15 september).
Provtagning ska göras en gång per månad, undantaget sådana månader då inget utflöde sker. Halterna ska baseras på representativa flödesproportionella prover.
- F. Temperaturen i utgående vatten får inte överstiga 40 °C i protagningspunkten P2 och ska kontrolleras genom kontinuerlig mätning.

2. Att provotiden avseende utredning av metallinnehåll i vattenutsläpp till Kävlingeån förlängs till den 1 september 2017. Under provotiden ska provisoriska villkor avseende metaller i enlighet med deldomen (P5) gälla.

3. Att provotiden avseende utsläpp till luft från bibränsleenheten förlängas till två år efter det att bolaget till mark- och miljödomstolen har anmält att bibränsleenheten har tagits i normal drift.
4. Att igångsättningstiden utökas avseende bibränsleenheten enligt följande.
  - Bibränsleenheten ska ha tagits i drift senast 2021-11-25. Om bibränsleenheten inte har tagits i drift vid denna tidpunkt förfaller tillståndet i den del som avser denna enhet.
5. Att villkor 9 ändras till följande lydelse:
  - Bränsletransporter till och från verksamheten får ske helgfri måndag – fredag mellan kl. 07.00 – 22.00 och lördag kl. 08.00 – 15.00, med undantag för tiden 1 maj – 30 augusti då bränsletransporter endast får ske måndag – fredag kl. 08.00 – 18.00. Utanför angivna tider får endast transporter som inte utgör bränsletransporter utföras.

I andra hand

- Transporter till och från verksamheten får endast ske helgfri måndag-fredag mellan kl. 07.00-22.00 och lördag kl. 08.00-15.00, med undantag för tiden 1 maj – 30 augusti då transporter endast får ske måndag-fredag kl. 08.00-18.00. Persontransporter får ske utanför de angivna tiderna. Transporter av tillsatsmaterial som är nödvändiga för att säkerställa driften med gällande utsläppsvillkor, samt vid akuta driftstörningar, får dock ske utanför de angivna tiderna genom redovisning i efterhand till tillsynsmyndigheten.

Grunder

Allmänt

I dagsläget är samförbränningsenheten uppförd och tagen i drift, medan bibränsleenheten ännu inte installerats. Denna provotidsutredning omfattar således inte utsläpp till luft från bibränsleenheten. Dessa kommer att redovisas efter det att bibränsleenheten har tagits i drift. Anseende utsläpp till vatten görs ingen särutredning för bibränsleenheten. Det processpillvatten som tillkommer då även bibränsleenheten tas i drift, kommer att lyda under de slutliga villkor som fastställs

av mark- och miljödomstolen baserat på föreliggande utredning, med komplettering avseende metallhalter.

Verksamheten vid Örtoftaverket styrs, utöver tillståndsbeslutet, av förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.

Utsläpp till luft

Värmebehovet har medfört fullast från december 2014 fram till mitten av maj månad 2015. Fördelningen mellan olika bränslen har varit relativt oförändrad under året. Förhållandet mellan torv, returträ (RT) och biobränslen har varit 10:55:35.

Vid förbränning sker en reaktion mellan kvävet i bränslet och syre i förbränningsluften, men även genom oxidation av det kväve som finns i luften.

Bolaget har valt SNCR-teknik för reducering av kväveoxider i rökgaserna. Det innebär att ammoniaklösning tillsätts i pannan. En viss del av den tillsatta ammoniaken kommer inte att reagera med kväveoxiderna utan utgör en rest som kallas ammoniakslip. Eftersom ammoniak är löslig i vatten övergår större delen av den gasformiga ammoniaken till vattenfasen när rökgaskondensorn är i drift. För att minimera miljöpåverkan och hushålla med ammoniak återanvänds vattnet från det första steget och återförs till pannan. Utsläppet av ammoniak till det utgående kondensvattnet blir därmed ringa.

Mätning av ammoniak i rökgaserna sker både före och efter rökgaskondensorn där mätpunkten används för att reglera SNCR-processen.

Nedanstående tabell redovisar de värden som gäller under prøvotiden samt uppmätta värden. Årsmedelvärdet för utsläpp av kväveoxider uppgick till knappt 65 mg/m³.

	Gällande värden under prøvotiden	Uppmätta värden	BREF
Svaveldioxid avfall	75	5-90	150-250 (torv)
Svaveldioxid bio+torv	200		
Kväveoxider avfall	300	50-200	150-200 (torv/biomassa)
Kväveoxider bio+torv	250/200		
Dikväveoxid	30	3-6	-
Ammoniak	30	0-15	<10 (SNCR)

Som framgår av de faktiska föroreningsinnehållen i rökgaserna, uppfyller den valda reningstekniken de rekommenderade intervallerna i enlighet med gällande BREF-dokument för förbränningsanläggningar.

De föreslagna slutliga villkoren baseras på en sammanvägning av uppmätta data och de nivåer som leverantören garanterar sett över en längre tid.

Mot bakgrund av att emissionen av dikväveoxid är låg och att den inte varierar med doserad mängd ammoniak eller utsläppet av kväveoxider, vilket i praktiken innebär att bolaget inte har någon rådighet över den, anser bolaget att ett villkor inte fyller någon funktion.

Utsläpp av vatten

Dagvatten från hårdgjorda ytor som berörs av bränslelagret leds via ett sandfyllt dike till dagvattendammarna (sedimentationsdamm och våtmarkszon).

Övrigt dagvatten, t.ex. regnvatten från byggnader, leds till sedimenteringsdamm 2.

Processpillvatten leds via en oljeavskiljare till en separat reningsanläggning vars utlopp mynnar i en av sedimentationsdammarna.

Rökgaskondensat renas i en separat reningsanläggning och avleds sedan till Kävlingeån. Anslutning sker vis utgående ledning efter dammarna.

I enlighet med handlingsprogrammet har ett stort antal provtagningar genomförts på vattenströmmar inom Örtoftaverket, det samlade utsläppet till recipienten Kävlingeån samt i punkter i ån uppströms och nedströms anläggningens utsläppspunkt.

Nedanstående tabell återger årsmedelvärden i protagningspunkt P2, som utgör det samlade, utgående avloppsvattnet från anläggningen till recipienten.

Parameter (enhet)	2014	2015
Susp (mg/l)	3,8	7,6
Fenol (µg/l)	0,75	1,8
Totalkväve (mg/l)	5,4	6,2
Ammoniumkväve (mg/l)	3,7	3,6
Totalfosfor (mg/l)	0,056	0,074
TOC (mg/l)	7,1	17
Oljeindex (µg/l)	51	50
Kvicksilver (µg/l)	0,34	1,8
Kadmium (µg/l)	0,13	0,04
Tallium (µg/l)	0,016	0,020
Arsenik (µg/l)	0,69	0,80
Bly (µg/l)	0,56	0,27
Krom (µg/l)	0,28	0,19
Koppar (µg/l)	1,2	8,4
Nickel (µg/l)	3,6	3,3
Zink (µg/l)	39	32

Under 2014 genomfördes provtagning en gång per vecka och under 2015 ungefär en gång per månad. För analys av metaller har en icke optimal analysmetod använts för åren 2014-2015. Av misstag har samma analyspaket använts i P2 som i provtagningspunkterna uppströms och nedströms i Kävlingeån. Det använda analyspaketet avser analys av *grundämnen i sötvatten*. Vattnet i P2 utgör ett avloppsvatten och borde därför istället analyseras med ett paket avseende *grundämnen i förorenat vatten*. Upparbetningen av proven skiljer sig åt i de båda analyspaketen.

Huruvida de två olika analysmetoderna leder till skillnader i analysresultat för P2 kan i dagsläget inte avgöras, men det kan inte uteslutas att den använda metoden eventuell ger lägre värden för metallhalter än vad som hade varit fallet om en mer korrekt metod använts. Av denna anledning behöver provotiden förlängas och ytterligare analyser göras.

Nedanstående tabell återger årsmedelvärden i protagningspunkt P1, som utgör det renade rökgaskondensatet innan det blandas med annat vatten.

Parameter (enhet)	2014	2015	Gränsvärde SFS 2013:253
Kvicksilver (µg/l)	1,6	4,5	30
Kadmium (µg/l)	0,026	0,014	50
Tallium (µg/l)	0,055	0,031	50
Arsenik (µg/l)	0,53	0,28	150
Bly (µg/l)	0,22	0,060	200
Krom (µg/l)	0,26	0,17	500
Koppar (µg/l)	3,0	0,36	500
Nickel (µg/l)	0,28	0,28	500
Zink (µg/l)	3,5	0,8	1 500

Det kan konstateras att uppmätta värden ligger under de begränsningsvärden som gäller enligt 100 § förordningen (2013:253) om avfallsförbränning.

Utöver parametrarna i tabellen har pH och temperatur mätts kontinuerligt i punkten P2. Temperaturen har varierat mellan som lägst någon grad över nollpunkten och som högst ca 26 °C. pH-värdet har i allt väsentligt hållit sig inom intervallet 6,5-9,0. Medelflödet i P2 har under 2015 uppgått till 18 m³/h. Temperaturen har även mätts i P1.

Undersökningen av eventuell termisk påverkan i Kävlingeån har varit mycket omfattande och pekar entydligt på att Örtoftaverket inte medför någon påverkan på vattentemperatur nedströms utsläppspunkten.

Den sammanfattande bedömningen är att Örtoftaverkets utsläpp av vatten är mycket ringa jämfört med Kävlingeåns vattenföring i det aktuella avrinningsområdet. Detta tillsammans med genomgående låga halter av aktuella ämnen medför att det utsläppta vattnet inte medför någon risk för ändrad statusklassning av kvalitetsfaktorerna för ekologisk status i recipienten.

Det är dock värt att observera koppar, var koncentration överstiger miljökvalitetsnormen redan uppströms Örtoftaverkets utsläppspunkt. För koppar gäller biotillgänglig koncentration, inte totalkoncentration, varför det i nuläget inte kan avgöra om koncentrationen i ån överstiger miljökvalitetsnormen. Örtoftaverkets bidrag till Kävlingeån av koppar är dock mycket ringa, 0,6 % av bakgrundkoncentrationen, och faller inom intervallet för mätosäkerhet vid laboratorieanalys.

Ändrad igångsättningstid

Deldomen den 15 maj 2011 vann laga kraft den 25 november 2011 genom Högsta domstolens beslut att inte lämna prövningstillstånd.

Vid tidpunkten för ansökan om tillstånd gjordes prognosen att såväl samförbrännings- som biobränsleenheten skulle ha tagits i drift inom sex år från det att tillståndbeslutet vann laga kraft. De ekonomiska förutsättningarna för att driva en biobränsleenhet har dock ändrats under den tid som passerat från det att tillstånd

lämnades till dags dato. Av marknadsmässiga skäl har det inte bedömts vara ekonomiskt rimligt att anlägga bibränsleenheten inom den angivna byggnadstiden. Längsiktigt är dock avsikten att även en sådan enhet ska byggas. Av detta följer att även prövotiden för luftutsläppen från bibränsleenheten bör förlängas.

Ändring av villkor 9

Den förändrade lydelsen innebär att det ges möjlighet att utföra vissa transporter, dock ej bränsletransporter, utanför de angivna transporttiderna. En sådan möjlighet har stor betydelse för en rationell och säker drift av anläggningen. Ett förbud mot transporter, oavsett typ av transport, utanför angivna transporttiden är inte förenligt med den aktuella typen av verksamhet, där exempelvis nödvändiga intransporter av insatsmedel kan råda ut för förseningar som omöjliggör inleverans inom de angivna transporttiderna. Likaså kan transporter behöva utföras skyndsamt vid eventuella driftstörningar, vilket ibland kan innebära att transporter behöver göras utanför angivna transporttider. Den yrkade villkorsändringen är också en förutsättning för att uppfylla kraven på en godtagbar arbetsmiljö, oavsett när på dygnet en eventuell incident inträffar.

De transporter som kan komma ifråga utanför de angivna transporttiderna bedöms vara få till antalet och påverkar inte uppfyllelsen av det gällande villkoret för buller, villkor 8. Nuvarande villkor 9 bedöms vara strängare än nödvändigt i detta avseende och innebär ett försvårande av anläggningens drift.

Den nya lydelsen innebär vidare att begränsningen i tid för transporter under perioden 1 maj – 30 augusti minskas med en timme på morgonen, dvs. att bränsletransporter får ankomma från kl. 07.00 istället för kl. 08.00.

Att endast tillåta transporter från kl. 08.00 på morgonen innebär logistiska problem, då praxis inom, den aktuella delen av transportbranschen är att påbörja arbetet väsentligt tidigare är så. En begränsning av tillåten starttid för transporter till kl. 08.00 förefaller strängare än nödvändigt.

Syftet med en sådan senare starttid under perioden 1 maj – 30 augusti torde främst vara att minska risken för bullerstörningar för närboende som har semester eller sommarlov. Under den aktuella perioden är detta dock fallet främst i juni, juli och halva augusti. Under perioden juni-juli ger verksamheten vid Örtoftaverket endast upphov till ett fåtal transporter. En utökning av tillåten transporttid till kl. 07.00 på morgonen bedöms inte ge upphov till någon signifikant ökning av risken för upplevda bullerstörningar hos närboende och påverkar inte heller uppfyllelsen av gällande bullervillkor, villkor 8.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Skåne län anför bl.a. följande.

Länsstyrelsen accepterar villkorförslag A. I villkorsförslag D för utsläpp till vatten bör begränsningsvärdet och årsmedelvärdet för fosfor skärpas till 0,1 mg/l av följande skäl.

De årsmedelvärden som redovisas ligger långt under denna halt. Även tillfälliga ökning av fosforhalten har effekt på recipienten. Fosforkoncentrationen i recipienten måste minska kraftigt för att god status ska kunna erhållas, och då är alla utsläpp av betydelse.

Bolaget anger att den genomförda provtagningen visar att relativt höga halter av fosfor uppkommer vid enstaka tillfällen, troligen relaterat till spill av bränsle. Länsstyrelsen anser att bolaget i så fall ska skärpa sina rutiner för att säkerställa att sådant spill städas bort innan de kan leda till ökade fosforhalter i det utgående vattnet.

Dessutom anser länsstyrelsen att sista stycket i villkorsförslag D kan förtydligas enligt följande: ”Provtagning för analys av övriga parametrar ska göras en gång per månad, undantaget sådana månader så inget utflöde sker”. Det är också lämpligt att klargöra att ”Årsmedelvärdena ska baseras på representativa flödesproportionella prover” liksom bolaget har föreslagit för ammoniumkväve.

Bolagets villkorförslag E för halten av ammoniumkväve under perioden 15 maj-15 september skulle i praktiken innebära att en högre halt (20mg/l) skulle accepteras under sommaren än under året som helhet (6 mg/l), eftersom villkorförslaget inte preciserar att 20 mg/l ska gälla som dygnsmedelvärde. Länsstyrelsen föreslår därför att villkoret preciseras enligt följande:

Halten av ammoniumkväve i utgående vatten som avleds till Kävlingeån får som begränsningsvärde och årsmedelvärde per kalenderår inte överstiga 6 mg/l i provtagningspunkten P2. Halten får dessutom inte överstiga 20 mg/l som högsta tillåtna dygnsmedelvärde under perioden 15 maj-15 september.

Provtagning ska göras en gång per månad, utom under perioden 15 maj-15 september då provtagning för bestämning av dygnsmedelvärden ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten, undantaget sådana månader då inget utflöde sker. Halterna ska baseras på representativa flödesproportionella prover.

Beträffande villkorförslag F anser länsstyrelsen att temperaturen i utgående vatten inte bör få överstiga 35 °C.

Bolaget har redovisat att det vidtagits tekniska åtgärder som automatiskt medför luftning av utgående vatten, till exempel ett skibord vid dagvattendammarna. Det är positivt att syresättningen har ökat vid dammarna, men dagvattenledningen från dammarna till utsläppspunkten lång och organiskt material i vattnet och i rörledningen kan leda till minskade syrehalter under denna transportsträcka. Länsstyrelsen vidhåller sitt yrkande att Mark- och miljödomstolen överlåter åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor om ett begränsningsvärde för syre om den fortsatta recipientprovtagningen visar att syrgashalten i Kävlingeån är låg sommartid.

Länsstyrelsen anser villkor 9 bör förtydligas enligt följande:

Transporter till och från verksamheten får endast ske helgfri måndag-fredag mellan kl. 07.00-22.00 och lördag kl. 08.00-15.00, med undantag för tiden

1 maj – 30 augusti då transporter endast får ske måndag-fredag kl. 08.00-18.00. Persontransporter får ske utanför de angivna tiderna. Transporter av tillsatsmaterial som är nödvändiga på grund av driftstörningar får ske utanför de angivna tiderna efter tillsynsmyndighetens godkännande med undantag för akut driftstörning då redovisning får ske i efterhand till tillsynsmyndigheten.

Länsstyrelsen anser att bolagets ansökan om förlängd provotid avseende utredning av metaller i vattenutsläpp till 1 september 2017 kan medges eftersom det för närvarande inte finns tillräckligt underlag för att fastställa slutliga villkor. Det är lämpligt att undersöka halten av biotillgängligt koppar i utsläppsvattnet sam till recipienten för att bedöma om gränsvärdet enligt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (2013:19) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten kan innehållas.

Länsstyrelsen accepterar en förlängning av igångsättningstiden för biobräsleenheter till 25 november 2021.

Miljönämnden i Lunds kommun tillstyrker förslag till slutliga villkor, ansökan om förlängd provotid för metaller i avloppsvatten, ansökan om förlängd igångsättningstid samt ansökan om ändring av villkor 9.

Miljö- och byggnadsnämnden i Kävlinge kommun anser att de förslag till slutliga villkor för utsläpp till vatten som föreslås av bolaget är rimliga. Nämnden har inget att erinra mot att provotiden förlängs på föreslaget sätt. Nämnden har inte heller något att erinra mot den yrkade ändringen av villkor 9.

Kävlingeåns vattenråd anför följande.

Bolagets målsättning, att statusklassningen för recipienten inte ska ändras, är för låg. Minimimålsättningen bör vara att situationen i recipienten inte ska försämrats.

Miljö kvalitetsnormen för Kävlingeån är ”God status 2027”, vilket innebär att god status ska uppnås senast 2027. Bolagets förslag till slutliga villkor för utsläpp till

vatten skulle medföra att bolaget har rätt att släppa ut vatten med halter av suspenderade ämnen, totalkväve, totalfosfor samt ammoniumkväve som alla överstiger de genomsnittliga halterna som uppmätts i ån för respektive parameter. För att Kävlingeån ska kunna uppnå god status enligt vattendirektivet krävs att de verksamheter som har utsläpp till ån minskar utsläppshalterna till en nivå under de genomsnittliga halterna som uppmätts i ån.

Bolaget anger att Örtoftaverkets utsläpp är ringa jämfört med Kävlingeåns vattenföring, samt att halterna av de ämnen som släpps ut genomgående är låga, vilket skulle medföra att utsläppen inte utgör någon risk för ändrad statusklassning av kvalitetsfaktorerna för ekologisk status i recipienten. Bolaget menar här att utspädningen är så stor att de föroreningar som släpps ut på så sätt inte skulle höja halterna i recipienten. Detta tankesätt är förlegat i dagens moderna samhälle och ambitionsnivån måste vara högre än så idag. I praktiken kommer bolagets förslag till villkor medföra en liten försämring i Kävlingeån då halterna som då är tillåtliga att släppa ut är högre än de som uppmätts i recipienten. Statusklassningen kommer dock inte att ändras på grund av utspädningen. En enskild verksamhet med utsläpp enligt av bolaget föreslagna villkor har inte så stor påverkan på recipienten, men den totala påverkan från flera verksamheter kommer självfallet bli stor. Varje verksamhet måste bära sin egen miljöpåverkan och som miniminivå åtminstone inte bidra till att försämra situationen i recipienten.

Då det använts en icke-optimal analysmetod vid analys av metaller anser vattenrådet det rimligt att provotiden för utsläpp till vatten av metaller förlängs i enlighet med bolagets ansökan.

Bolaget anför i bemötande bl.a. följande.

Bolaget anser att det inte är möjligt att sänka begränsningsvärdet för utsläpp till vatten av totalfosfor till den nivå länsstyrelsen föreslagit. Genomförd provtagning visar att det vid enstaka tillfällen kan uppkomma relativt höga halter fosfor i P2, troligen relaterat till spill av bränsle som leder till förhöjda fosforhalter i dagvattnet. Enstaka, tillfälliga ökning av fosforhalten vid P2 bedöms inte ha någon effekt i

recipienten och medför inga negativa miljökonsekvenser, men kan däremot höja det konstaterade årsmedelvärdet. Bolaget vidhåller sitt yrkande, men kan som ett andrahandyrkande godta länsstyrelsens krav om 0,1 mg/l. Bolaget har inget emot länsstyrelsen tilläggsförslag avseende provtagning.

Vad gäller villkor om ammoniumkväve anser bolaget det inte rimligt att samtliga dygnsmedelvärden ska understiga 20 mg/l. Detta med hänsyn till analys- och provtagningsfel i kombination med tillfälligt kortvariga förhöjda värden. Bolaget vidhåller sitt yrkande men kan som ett andrahandsyrkande godta att värdet ska gälla som ett månadsmedelvärde under perioden 15 maj – 15 september.

Bolaget motsätter sig till viss del länsstyrelsens formulering avseende skärpt temperaturkrav, då vattentemperaturen i Örtoftaverkets reningsdammar potentiellt skulle kunna bli tämligen hög av naturliga skäl under varma sommarperioder. Av prøvotidsredovisningen framgår dessutom att en mycket omfattande undersökning av eventuell termisk påverkan i Kävlingeån har genomförts och resultaten av denna pekar entydigt på att Örtoftaverket inte medför någon påverkan på vattentemperatur nedströms utsläppspunkten. Sommartid kan dessutom temperaturen genom naturlig uppvärmning överstiga 35 °C.

Bolaget vidhåller att det inte finns skäl att föreskriva villkor om en lägsta syrehalt i utgående vatten. Syrehalten i utgående vatten från Örtoftaverket ha ringa betydelse för syrehalten i ån då Örtoftaverkets andel av flödet i ån är mycket litet. Detta gäller i synnerhet under den period då syrehalterna kan bli låga i recipienten, dvs. sommartid – då Örtoftaverkets panna normalt sett inte är i drift. Att vattenutsläppen inte påverkar syrehalten i ån negativt verifieras av de mätningar av syrehalten uppströms och nedströms verket som genomförs av bolaget. Genom de stränga utsläppsvillkoren som gäller för organiska ämnen föreligger ingen risk att reaktionskinetiken skulle medföra att syrehalten sjunker annat än marginellt.

Härutöver kan bolaget informera om att det har vidtagits tekniska åtgärder som automatiskt medför luftning av utgående vatten, även om de genomförts av andra

skäl än att syresätta vatten. Exemplet på en sådan åtgärd är installation av ett skibord i en brunn vid dagvattendammarna. Skibordets funktion är att hålla en minsta vattennivå i dammarna, så att växtzonen hela tiden står fem cm under vatten. Efter skibordet följer ett fall på drygt en meter innan utgående vatten rinner ut i rörledningen till Kävlingeån. Detta fall gör att utgående vatten syresätts kontinuerligt.

Bolaget vidhåller yrkad ändring av villkor 9. Som ett andrahandsyrkande kan bolaget emellertid godta länsstyrelsens förslag med följande ändring.

”Transporter till och från verksamheten får endast ske helgfri måndag-fredag mellan kl. 07.00-22.00 och lördag kl. 08.00-15.00, med undantag för tiden 1 maj – 30 augusti då transporter endast får ske måndag-fredag kl. 08.00-18.00. Persontransporter får ske utanför de angivna tiderna. Transporter av tillsatsmaterial som är nödvändiga för att säkerställa driften med gällande utsläppsvillkor, samt vid akuta driftstörningar, får dock ske utanför de angivna tiderna genom redovisning i efterhand till tillsynsmyndigheten.”

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen bedömer att prövotidsredovisningen innehåller tillräckligt underlag för att vissa av de uppskjutna frågorna nu kan avgöras. För utsläpp till luft från biobränslepannan samt för utsläpp av metaller till vatten bör prövotiden förlängas i enlighet med bolagets yrkande.

För utsläpp till luft från samförbränningsenheten bör villkor fastställas i enlighet med parternas samstämmiga uppfattning, med vissa redaktionella ändringar.

Beträffande utsläpp till Kävlingeån bedömer mark- och miljödomstolen, med ledning av redovisade årsmedelvärden, att begränsningsvärdet för fosfor bör bestämmas i enlighet med bolagets andrahandsyrkande.

Bolaget har inte visat annat än att villkoret avseende ammoniumkväve kan formuleras på sätt som länsstyrelsens föreslagit. Analys och provtagningsfel ska inte beaktas när villkorsnivån bestäms.

Temperaturen i utgående vatten bör begränsas så som bolaget yrkat, då det av provotidsutredningen framgår att Örtoftaverket inte medför någon påverkan på vattentemperaturen nedströms utsläppspunkten. Utredningen ger inte heller stöd för att föreskriva villkor om lägsta syrehalt.

Mark- och miljödomstolen finner, vid prövning enligt 24 kap. 8 § miljöbalken, att villkor 9 är strängare än nödvändigt. Bolagets yrkande ska därför bifallas och villkoret begränsas till att reglera enbart bränsletransporter.

Bolaget har yrkat att igångsättningstiden avseende biobränsleenheten förlängs till den 25 november 2021. Bolaget har åberopat att det av marknadsmässiga skäl inte har varit ekonomiskt rimligt att anlägga biobränsleenheten. Länsstyrelsen har accepterat förlängningen.

Tillstånd som inte tas i anspråk förfaller efter det att tiden för igångsättning i tillståndet har gått ut. Enligt 24 kap. 2 § andra stycket miljöbalken kan tillståndsmyndigheten förlänga tiden inom vilken igångsättning ska ha skett om tillståndshavaren visar att denne har giltigt skäl för dröjsmålet eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller.

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 17 maj 2016 i mål M 9024-15 uttalat att förändringar i konjunkturen visserligen är en omständighet som försvårar för verksamhetsutövaren att bedöma de ekonomiska riskerna med projektet. En förändrad lönsamhetsbedömning kan däremot inte anses vara sådana omständigheter som med gällande lagstiftning utgör giltiga skäl för dröjsmål. Detta får i stället inrymmas i de företagsekonomiska risker som normalt är förknippade med ett projekt.

Det är inte heller visat att det skulle innebära en synnerlig olägenhet för bolaget om tiden för igångsättning inte förlängdes. Att bibränsleenheten är avsedd att ligga i anslutning till den redan uppförda anläggningen medför ingen annan bedömning. Bolaget yrkande om förlängning av igångsättningstiden ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 19 december 2016.

Peter Ardö

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Peter Ardö, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius samt de särskilda ledamöterna Ronny Widerström och Sten Inge Arnesson.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.